

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä

Osa-alueen kielivaihtoehdot

Tuija Artama
Opetushallitus
Ammatillinen koulutus

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017, 4 §

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä -osa-alueen suorittaminen ja opetus

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä -osa-alue suoritetaan ja sitä opetetaan siten, että äidinkielenä on koulutuksen järjestäjän **opetus- ja tutkintokielen mukaisesti** suomen, ruotsin tai saamen kieli. Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä -osa-alue **voidaan opiskelijan valinnan mukaan suorittaa ja sitä voidaan opettaa** myös opiskelijan toisena kielenä olevalla suomen tai ruotsin kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai muulla opiskelijan äidinkielellä.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi (VVAI26)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, saame (VVAI26)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, romani (VVAI26)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, viittomakieli (VVAI26)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi viittomakielisille (VVAI26)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, opiskelijan oma äidinkieli (VVAI26)

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä (VVAI26)

Osa-alueiden muotoilu

- Osa-alue on aina kokonaisuus, josta annetaan yksi arvosana
- Osa-alue sisältää ryhmittelyotsikoita, jotka jäsentävät osa-aluetta, mutta eivät arvota sisältöjä
- Osaamistavoitteet voivat olla vaatimuksiltaan keskenään eri tasoisia
- Osaamistavoitteissa käytetyt verbit (esim. tunnistaa, tuntee, tietää, ymmärtää) määrittelevät osaltaan vaaditun osaamisen tasoa

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Erilaiset vuorovaikutustilanteet

Opiskelija

- viestii suullisesti tilanteen ja kohderyhmän mukaisesti
- viestii kirjallisesti tilanteen ja kohderyhmän mukaisesti
- perustelee mielipiteensä ja väitteensä
- toimii vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti
- ymmärtää kielen ja vuorovaikutustaitojen merkityksen työelämässä ja yhteiskunnassa

Tekstien käyttäminen ja tekstien luotettavuuden arviointi

Opiskelija

- tuntee työelämässä ja yhteiskunnassa käytettäviä erilaisia tekstilajeja ja medioita
- käyttää monilukutaitoa erilaisten tekstien tulkitsemisessa
- käyttää erilaisia tietolähteitä
- arvioi tietolähteiden ja tiedon luotettavuutta
- tiivistää ydinasioita kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
- noudattaa tekijänoikeuksia ja viittaa käyttämiinsä lähteisiin

Tekstien tuottaminen

Opiskelija

- tuottaa työelämän ja yhteiskunnan tekstikäytänteiden mukaisia tekstejä
- tuottaa tekstejä yleiskielellä
- käyttää digitaalisia sovelluksia tarkoituksenmukaisesti ja eettisesti tekstien tuottamisessa

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, poikkeamat

Erilaiset vuorovaikutustilanteet

- käyttää selkeää ja ymmärrettävää kieltä
- kehittää suomen kielen taitoaan tavoitteellisesti

Tekstien käyttäminen ja tekstien luotettavuuden arviointi

- *Samat osaamistavoitteet kuin suomi äidinkielenä*

Tekstien tuottaminen

- hallitsee pääosin kielen perusrakenteet ja kirjoitetun kielen käytänteet

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, poikkeamat muissa kielivaihtoehtoisissa

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, saame

- kehittää kielitaitoaan tavoitteellisesti
- hallitsee pääosin kirjoitetun kielen käytänteet

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, romani

- viestii tilanteen ja kohderyhmän mukaisesti
- kehittää kielitaitoaan tavoitteellisesti
- tuottaa tekstejä pääosin yleiskielellä

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, poikkeamat muissa kielivaihtoehtoissa

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, viittomakieli

- viestii tilanteen ja kohderyhmän mukaisesti
- kehittää kielitaitoaan tavoitteellisesti
- tuottaa tekstejä viittomakielellä

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi viittomakielisille

- viestii tilanteen ja kohderyhmän mukaisesti
- kehittää suomen kielen taitoaan tavoitteellisesti

Voimaantulo 1.8.2026

- 1.8.2026 ja sen jälkeen aloittavat perustutkinto-opiskelijat suorittavat tutkinnon, tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita 1.8.2026 voimaan tulleiden tutkinnon perusteiden mukaan.
- Ennen 1.8.2026 opintonsa aloittaneilla opiskelijoilla on oikeus suorittaa opinnot aloittamillaan tutkinnon perusteilla siirtymäajan puitteissa.
 - Nykyisten ammatillisten tutkintojen tutkinnon perusteiden siirtymäaika päättyy 31.7.2030
- Ennen 1.8.2026 opintonsa aloittaneella opiskelijalla on mahdollisuus siirtyä suorittamaan tutkintoa uusien tutkinnon perusteiden mukaisesti
 - Aiemmin osoitettu osaaminen tunnistetaan ja tunnustetaan mahdollisuuksien mukaan
 - tehdään vastaavuuden arviointi ja tarvittaessa opiskelija hankkii ja osoittaa puuttuvan osaamisen.

Yhteisten tutkinnon osien osaamisen tunnustaminen

- Opetushallituksen määräys osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta ([OPH-7465-2025](#)) määrää osaamisen **vastaavuudesta** ammatillisten perustutkintojen eri tutkinnon perusteiden sekä ammatillisten perustutkintojen ja lukio-opintojen välillä.
- Osaamisen **ajantasaisuuden** arvioinnin tarvetta on määritelty Opetushallituksen [oppaassa](#) koskien osaamisen tunnistamista ja tunnustamista.
- 1.8.2026 voimaan tulevien ammatillisten perustutkinnon perusteiden yhteisten tutkinnon osien vastaavuutta aiempiin ammatillisen perustutkinnon perusteisiin ja lukio-opintoihin tarkastellaan kevään 2026 aikana.

Ammatillista koulutusta koskeva arvoperusta päivitetty

Liite 1. Arvoperusta

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on kehittää ja uudistaa yksilöiden ammatillista osaamista, työelämää ja yhteiskuntaa. Ammatillinen koulutus antaa valmiuksia toimia ammatillisesti sekä tehdä ratkaisuja eettisen ja kriittisen pohdinnan ja tietoon perustuvan harkinnan pohjalta.

Ammatillisen koulutuksen lähtökohtina ovat ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja monimuotoisuuden arvostaminen. Ammatillinen koulutus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja demokratiaa. Osallisuus, aktiivinen toimijuus, avoimuus ja yhteisöllisyys korostuvat ammatillisen koulutuksen toiminnassa.

Ammatillinen koulutus vastaa yksilöiden, työelämän ja yhteiskunnan osaamistarpeiden muutoksiin joustavasti ja vaikuttavasti. Urasuunnittelutaidot ja valmiudet jatkuvaan oppimiseen korostuvat toimintaympäristöjen muuttuessa. Koulutus perustuu työelämän osaamistarpeisiin ja tarjoaa opiskelijan tavoitteisiin, elämäntilanteeseen ja tarpeisiin sopivia osaamisen kehittämisen tapoja. Turvallinen työskentely, yrittäjämäinen työote ja talouden hallinta ovat osa ammattitaitoa.

Ammatillisessa koulutuksessa ymmärretään kestävä elämäntavan välttämättömyys ja rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Ammatillinen koulutus lisää ymmärrystä luonnonvarojen kestävästä käytöstä, ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä. Ammatillinen koulutus tukee kansainvälistymistä ja globaalia vastuuta.

Arvoperusta toteutuu ammatillisen koulutuksen toimintakulttuurissa sekä osaamisen hankkimisessa ja osoittamisessa eri oppimisympäristöissä.

Lämpimästi tervetuloa myös:

- [YTO-kahvit](#) 18.3.2026 klo 08.30-09.30
- [Uudistuneiden ammatillisten perustutkintojen YTO-kiertue](#)
- [Ammatillinen monilukutaito rakentaa tulevaisuutta](#) 25.3.2026 klo 12.00-15.30
- [Kaikille yhteisille tutkinnon osille yhteinen webinaari](#) 6.5.2026 klo 14.00-16.00